

DIBLICADO
QUINZENAL
D LITERATURA:
I ART: GIRONA

DEL «LLIBRE D' HORAS»

De las boras dels camins
l' escardot ne fa jardins,
mes ¿qui veu sas flors moradas?
En els boscatjes deserts
el merlot dóna concerts
mes ¿qui las sent sas passadas?

¡Deu te dó flors, escardot!
¡Deu te dó cançons, marlot!
Deu vos guart, sublims artistes
qu' esclateu joyosament
en cançons que ningú sent
y en flors que no han de ser vistas.

Apeles MESTRES.

Núm. 16.

15 Setembre, 1902.

DELENDIA JURIS CATHALONIÆ

El dret successori de Catalunya està amenassat. La sentència que no fa molt s'ha dictat pel Jutjat de l'Hospital de Barcelona, es un perill i no xic per a l'integritat de la legislació civil catalana. Es més, pot constituir una amensassa no remota, contra 'l règim familiar i patrimonial, de confirmarse per la jurisprudencia superior, i un proper avís de pertorbació pública i d'ordre social.

La opinió axís ho ha apreciat. Tota la premsa il·lustrada de la terra, i no cal dir la verament catalana, com s'ha alarmat per la gravetat que aquella entranya! Sols la xorca d'ideials i de criteri, la desarrelada i escrita per individus reclutats entre gent forastera, l'ha calificada de notable, i l'ha aplaudida. *El Liberal* de Barcelona i altres diaris *ejusdem furfuris*, de la propia calanya..... i *La Lucha* d'aquesta ciutat, l'han trovada excelent. Bon profit els fassi i que n'esperin d'altres! No es pas d'estranyar, lo raro hauria sigut que la haguessin trovada bona; com ho seria que 'l funcionari de qui ha emanat, qui, per altre part creiem ha obrat am convicció i bona f , fos fill de la regió aon dessempenya llur càrrec.

Però el cas es, que fins prescindint d'aquestes consideracions d'aspecte social, ni sisquera en el terreno purament jurídic es pot sostenir aital sentència, que d'altra banda pugna am les pràctiques constants i immemorials dels Notaris del pais, ja que no s'apoa am cap disposició del organisme jurídic de la terra. Tan es axís, que no s'ha trovat una sola disposició dins el règim de Catalunya, que directa   indirectament, to  parlant de testaments, fonamenti el fallo. Prou s'ha tret a colaci  un *Usatge* dels de Catalunya; però am tan mala fortuna, que per a res se refereix a la materia de  ltime voluntats.

Pertorbant l'ordre de prelació dels cossos de Dret que constituexen l'organisme civil catal , s'ha volgut introduir un article (el 681) del Còdec civil que no regex a Catalunya. A on queden, doncs, les prescripcions de la Llei de Bases i l'article 12 del propi Còdec assegurant l'integre manteniment de la legislació catalana tan escrita com consuetudinaria? I com se compagina ax , am l'article 29 de

la Llei notarial declarant l'observància en el dret successori de les lleis especials de cada regió? I tot pot venir a afirmar que 'ls testimonis instrumentals dels testaments no poden ser dependents d'aquells funcionaris. S'ha fet mai axís a Catalunya? No son els testimonis instrumentals, agents merament passius i de solemnitat?

D'aquí en avant si aquêt criteri prevaleixés no hi hauria pas testament fet segur, ni pau durable en les llars, ni armonia amb els parents. Quantes de qüestions i plets no n'esdevindrien? Quantes molesties i dispendis en les famílies?

Per axò una sola resolució ha axecat tanta polsaguera. Els diaris més imparcials i seriosos l'han censurada per els resultats que pot portar, de formar doctrina, i les corporacions professionals més respectables del país s'han preocupat de la situació d'anormalitat que 'n podria derivar en lo futur, prenent mides per a l'esdevenir. El Col·legi Notarial del territori, la Acadèmia de Jurisprudència i Llegislació i l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, s'han reunit prenent varis acorts, i tractan, segons sembla, de fer un estudi detingut que reasumexi el veritable tractat del dret successori a Catalunya, sens perjudici de pendre altres mides.

Altres entitats han enviat ecsposicions a Madrid, i darre-rament la Cambra Oficial Agrícola del Vallés, ha acudit en raonada ecsposició-protesta al Ministeri de Gracia i Justícia per a que en son dia per les Corts se derogui el tecst del citat article del Còdec civil en sa part necessaria, i demanant que per de promte s'interpreti amb arreglo al article 70 del Reglament del Notariat vigent.

Vegis devant de succeits semblants, i de lo que ha passat amb el Consell de família, si es de necessitat absoluta per a nostra terra que la vida jurídica sia catalana en totes les esferes i manifestacions, i que 'ls encarregats d'administrar justícia i fer aplicació de les lleis, sien fills del país. Am seguretat que si axís fos, no passaria lo que passa.

J. DE T.

EL BEAT RAMON LLULL Y LA FILOSOFIA NACIONAL DE CATALUNYA

(Acabament)

Completament d'acort ab nostre distingit amich el doctor Bové en que les notes característiques de la filosofia catalana son el *psicologisme*, *armonisme* y *criticisme*, dissentim de éll en punt á considerar al Beat Ramon Llull com el representant del pensament filosófic de nostre Pátria. Es cert y evident que la concepció filosófica del il·lustre Mallorquí es psicológica y crítica á tot serho, y que en ella s'hi ovira certa tendència armónica, però, en nostre concepte, l'armonisme luliá es un armonisme que ademés de resentirse molt de la influencia platónica, no está gayre en harmonia ab el caràcter catalá. Y es que en la filosofia luliana hi entra, y no com á cosa secundaria y purament externa, un element subjectiu, convencional, mes ingenios y original que sólit, y de poquissima utilitat real que no encaxa pas ab el caràcter práctic, enemich d'artificis y arrapat sempre á la realitat de les coses que distingeix á la gent catalana.

Estém molt lluny de sotscriurer la opinió de Corneli Agrippa qui colocava al Beat entre els sofistes, atrevintse á compararlo ab Gorgias Leonti, ni tenim á la filosofia luliana per *cabalística*, en el sentit propi de la paraula, per més que ho indiqui el Card. Gonzalez, ni la creyém obra de un delirant ó frenétich com s'atreví á afirmar en Ferrán de Córdova, ni tampoch creyém verdader el desfavorable concepte que del gran Polifraf francescá se formaren Bacó, el P. Mariana, Feijoo y tants altres que se feren ressó dels apassionaments é intemperancies del, per altre part distingit escriptor gironí, Fr. Nicolau Eymerich en son famós "Directorium Inquisitorum", ni tan sols considerem censurable y contrari á la "Æterni Patris" del immortal Lleó XIII l'estudi y divulgació de les obres lulianes, com s'imaginan certs tomistes radicals, però es precís confessar que el joch de predicats, principis, *definicions*, *condicions*, trianguls, arbres, circols, cuadros, schemes, taules, alegories, y figures de tota classe que forman part principal é imprescindi-

ble de la filosofia luliana y ab los que el Beat volia fer entrar per els ulls la manera de reduhir á la unitat totes les ciencies, divines y humanes, racionals y experimentals, no enclouhen ni entranyan un cos de doctrina s3lida y positiva, en el bon sentit de la paraula, com desitja el car3cter catal3, que es m3s aymant de la realitat, anch que sia prosaica, que no de la brillantor del artifici y de la originalitat de les combinacions imaginatives.

Fullejis sin3 la famosa "Ars Magna", que es l' obra mestre del Beat en materies de filosofia, y 's veur3 tot seguit el fonament de nostre afirmaci3.

Catorze son les part en que est3 dividida aquesta obra y son: Abecedari, Figures, Definicions, Reglas, Taula, Adequaci3 de la tercera figura, Multiplicaci3 de la quarta figura, Mescla, Nou subjectes, Aplicaci3, Qüestions, Habitua-ci3 y Manera d' ensenyar.

En l' Abecedari d' aquesta "Ars Magna" *A*, significa: Esencia, Unitat y Perfecci3; *B*, significa: Bondat, Diferencia, *Utrum*, Deu, Justicia y Avaricia; *C*, significa: Magnitud, Concordancia, *Quid*, Angel, Prudencia y Gola; *D*, significa: Eternitat 3 Duraci3, Contrarietat, *De Quo*, Cel, Fortalesa y Luxuria; *E*, significa: Potestat, Principi, *Quare*, Home, Templansa y Superbia; *F*, significa: Saviesa, Mitg, Quant, Imaginaci3, F3 y Peresa; *G*, significa: Voluntat, F3, *Quale*, Sensitiva, Esperansa y Enveja; *H*, significa: Virtut, *Majoritas*, Quan, Vegetativa, Caritat 3 Ira; *I*, significa: Veritat, Igualtat, *Ubi*, Elementativa, Paciencia y Mentida; *K*, significa: Gloria, *Minoritas*, Com y *Cum quo*, Instrumentativa, Pietat, 3 Inconstancia.

Francament, nosaltres no sabriam pas que contestar al que califiqu3s 3 aquesta combinaci3 d' arbitraria 3 incompleta, porque no vey3m el fonament real que hi ha per reunir sots un mateix signe coses tan heterogenies com les aplegades sots la lletra *B*, ni ovir3m les relacions objectives que enlassan les significades per la *H*, com tampoch compren3m porque se enumeran sols nou virtuts y nou vicis, essent aixis que no 3s dif3cil donar forma schem3tica 3 totes elles, com ha fet Costa Rossetti, per exemple, basant la clasificaci3 sobre la doctrina tomista *De Virtutibus* y consignant graficament llurs relacions y diferencies sense necessitar convencionalismes.

Pero no sols no ha produhit utilitat real y positiva aquest element convencional de que consta el sistema luliá, sino que ha sigut causa de que no encaxés entre els compatricis del autor del "Ars Magna", malgrat los esforços dels que s' enamoraren del lulisme, mes per la santetat y excepcionals circumstancies del Autor que per lo valor intrínsech de la doctrina. Y es que un metode que se apoya en basa tan arbitraria y subjectiva, al pretendrer encaixonar á totes les ciencias en motllos fets *á priori*, ha tingut necessitat de inventar un tecnicisme especial, tan enrevesat com el de Hegel, en sentir de 'n Menendez Pelayo, d' emplear moltes págines per dir lo que, prescindint de formulismes, pot dirse en poques ratlles, y en aixó tampoch se conforma ab el carácter catalá que se distingeix per la concisió y sequedat de son llenguatge, amich de anar de dret al bulto sense giragonses inútils ó al menys innecesaries.

Aquesta *álgebra filosófica* del autor del "Ars Magna" suposa, es veritat, una imaginació exhuberant é inagotable, un trevall incomprendible atesa aquella vida tota d' acció y de fatiga, de peregrinacions y de disputes, de perills y de martiris: dessota els simbols y figures no hi mancan pensaments profundíssims y originals, veritables intuicions del geni, ni es difícil, per entre les escletxes d' aquelles combinacions dialéctiques ovirarhi la lluentor de perles y pedres precioses, però, aixís y tot, la filosofia luliana, mirada en conjunt resulta, ensemps que convencional, fosca y laberíntica, com no han pogut menys de confessar partidaris tan entusiastes com Salzinger, savis com Vazquez y crítichs de la talla de 'n Menendez Pelayo.

Te aixó alguna disculpa en el temperament especial del Martyr de Bugia, místich de primera forsa, predicador llech, enciclopedista sant, savi sens doctrina d' escoles, soldat franch de la idea, almogávar del pensament (com li diu ab admirable exactitut en Menendez Pelayo), cor apassionat, primer de mundana hermosura, després de la Bondat y Bellesa increada, però sempre ab un amor ardent, devorador, insaciable, que 'l feu correr tan adalarat envers les mortificacions com ho haviat fet *cercant carnalitat*, dotat d' una imaginació tan viva y abrusadora com el Sol d' Africa que presenciá ses predicacions y sos martyris, y que li

representava realisables empreses tan hermoses y grandioses com utópiques. Pero precisament en aixó se veu que el Doctor Illuminat es una excepció, encare que gloriosa, com diu el Dr. Torras y Bages, del caràcter catalá, positiu, mes analítich que sintétich, en tot moderat y tan amich d'observar bé 'ls detalls com difícil de enlluhernarse ab generalisacions abstractes, perque té les facultats afectives é imaginatives sobrepujades per les reflexives.

Encare que no se concedeixi al Beat Llull el caràcter de filosof de Catalunya, de representant del taranná de la filosofia de la Terra, no queda empetitida la seva significació é importancia científica. No es un filosof genuinament y del tot catalá, però té dret indiscutible á nostre admiració y veneració, no sols perque s'ha adelantat á Bacó, á Descartes, á Reid y á Hegel en lo que aquets han ensenyat de acceptable, sinó perque per ell te nostre aymada llengua la gloria d'haver sigut la primera, entre totes les derivades del llatí, que serví per la ciencia filosófica. Además de que, com á poeta y com á novelista, com á filólech y com á retórich, com á controversista, y com á jurista, matemátich, físich, metje, alquimista ó millor com á quimich, com á astronom, com á teólech, y baix altres aspectes en que pot estudiarse, no mereix menos consideració que com á filosof.

¿Quin es donchs el filosof que representa la filosofia de la Terra? En nostre concepte son dos: un en els temps mitjans, y es lo gran Vives, y l'altre en els moderns, y es lo may prou plorat Balmes. En un y altre s'hi manifestan en tota sa substancial intensitat y fesomia les qualitats caracteristiques de la rassa catalana. Vulga el Senyor que l'insigne pensador valenciá y el incomparable autor de "El Criterio," tingan en nostra Patria dexeables tan entusiastes y competents com el Dr. Bové ho es del Filosof Palmesá, y allavors, no ho duptém, l'arbre de la Ciencia catalana, avuy desconegut y abandonat, traurá hermosa florida ensemps que nombrosos rebrots, que serán penyora de duradera vitalitat.

JOSEPH POU Y BATLLE.

LAS FAULAS DEL RIU

Le Fleuve parle...

(FLOR NATURAL EN EL DARRER CERTAM D' OLOT)

I

LA PAU DELS CYGNES

I

*Viuen els cygnes lluny
del marge de las ocas;
encare may s' han vist
per l' aygua remorosa.
Els cygnes son esbelts
las ocas son rodonas;
els cygnes, somiadors
y prácticas las ocas.
Y en la tranquila nit
plena de cants y aromas,
en la tranquila nit
de calma ubriagadora,
el cygne mira el cel
mentres las ocas dormen.*

II

*El cygnes blanchs del riu
per dursen la corona,
els cygnes blancs de neu*

*aixecan gran revolta,
se baten noblement
y moren per la gloria.
Al fi ve un extranger
com ells de blanca ploma;
els defineix la lley,
els parla del bon ordre,
y en dos rengles ben llarchs
arreglerats els posa:
un, dos, tres, quatre, cinch,
sis, set, vuyt, nou, onze...*

*Els cygnes fan bondat;
no cridan, no esvalotan
y viuen santament
del extranger á l' ombra;
dessota el seu poder
sota el poder de l' oca!*

II

L' AMOR DE LA LLUHERNA

*Era una nit plena d' estrelles,
era una hermosa nit d' istiu;
y veusaquí que la lluherna
vegé un estel al fons del riu.*

*Ella que 's posa en una canya
llensant de cop son raig més viu,
y'l blanch estel sempre insensible
parpellejant al fons del riu.*

*—Oh blanch estel!—ella li deya—
En mitj dels jonchs farém el niu;*

*el nostre llit serà la molsa
la molsa d' or que gronxa el riu.—
Y'l blanch estel no responia
al raig eixit del mon ombriu;
y ella amorosa per cercarlo
s' abalansava cap al riu.*

*Y mentre als dmbits tremolava
son blanch estel, trist y soliu,
lluny, ben lluny d' ell, á un lluherna
per son amor s' en duya el riu.*

III

ELS VETLLAYRES

I

*Tant de nits com de dias,
hivern é istiu,
éssers d' ala brillanta
vetllan pel riu.*

II

*El dimoni una volta
secarlo vol;
posa un fill seu en vetlla
per fontinyol.*

*Quant van á cegà l' aygua
fins al mati,
éssers d' ala brillanta
veuen veni.
Destorbarlos sumzejan
á son entorn;
quan d' aprop seu s' allunyan
ja regna el jorn.*

III

*El diable per revenja
passat l' istiu,
llensa un grapat de tofas
per glassà 'l riu.
Essers d' ala brillanta*

*s' han acostat;
arrán de l' aygua freda
s' han abaixat.
Y sumzejan al hora
dolsas cansons,
cad' un treu ab sas banyas
dos borrallons.*

IV

*Ences d' ira el dimoni
pensa á la fi
en les serenes aygues
llensà veri.
Veri de llengardaixos
y d' escorsons
que son assota terra
sos companys
mes la cohort alada
tantost el veu,
ab orenga y espigol
li fa una creu.*

V

*Perxó de nits y dias,
hivern é istiu
els espiademonis
vetllan pel riu.*

IV

GENI INCOMPRES

*Un peix somniadó
s' en puja arran d' aigua
obrint y tancant
la boca daurada.*

*Quin desordre en tot
el peix d' or hi trova.
Si pogués ser Deu
faria milloras*

*El cel tot vermell
la plana ben grisa,*

*cimas cap per vall
com las paperinas.*

*Pero el mon es mon
y en res se trastorna;
l' espatlla arronsant
el peix ho deplara.*

*Y obrint y tancant
la boca minúscula
s' entorna á dormir
dessota un nenúfar.*

V

EL PLOR DE LAS ROSAS

*Las fullas van plorant
pausadament las rosas;
Sas fullas van plorant
perqué l' hivern s' acostá;
las ploran sobre el riu
y tot el riu s' en ompla.*

*S' en van avall, avall
las llágrimas de rosa;
envers un mar inmens
d' amarguejantas onas,
amargas com el fel,
amargas com l' angoixa
del plor dels roserars*

que tots els rius li portan

*Las fullas de ramells
de toyas y coronas
s' en van avall, avall
indiferentas, mortas;
y tremolant de fret
redera las corolas,
las alas d' or obrint
per la darrera volta,
per no tornar may mes
fidels fins á la tomba
s' en van els seus amors,
s' en van las papellonas.*

JOSEPH CARNER

DESDE OLOT

CERTAM LITERARI

En el local del Teatre principal, qu' estava ple com un ou, de distingida concurrència, i am l' assistència del Arcalde i algun regidor, després d' haver ballat els gegants á plassa, comensà a les 11 del matí del dia 9 l' acte de la distribució de premis als autors llorejats en el onzè certam literari. Obrí la festa el president del jurat, En Guillem Tell, qui am prosa senzilla i galana s' ocupá breument de l' utilitat dels certams, diguent al ensemps que aquest acte no havia de constituir un nombre més de les festes, sinó un acte catalá de verdadera importància.

Seguidament el secretari Sr. Bassols, després dels acostumats mots de pròlec, feu el judici crític de les composicions premiades. En alguns punts hi trovàrem a faltar acert al jutjar i la pobresa d' istil va notarse sovint.

Va obtenir la *Flor natural* el jove Sr. Carner qui va elegir Reina de la festa a la senyoreta Tresa Castanyer i Cortada. La poesia ens va agradar forsa per sa novetat prescindint per xò d' alguns detalls. L' accèssit correspongué al nostre amic en Busquets i Punset.

El II premi varen donarlo a n' En Pere Estela per una oda dedicada a Besalú. Aquesta composició te la ampulositat de casi totes les odes que no són escrites de ma de geni, i en alguns punts el vers degenera en prosa rimada.

El III premi se l' endugué el trevall, que devia ser vers, de 'n Baldomer Perramón, sobre la *Sardana trencada*; l' istil es vulgar, l' argument pobre i 'l simbolisme tirat pels cabells.

El IV el guanyá la poesia *Els dos ideals* de Mn. Viver, de la que no 'n parlem per ser l' autor company de redacció.

El VI premi fou de 'n Guasch per sa robusta poesia, *L' Adeu del vell pastor*, que seria admirable si no fossen alguns tocs massa usats per l' autor metex.

Els premis VIII i XI, els guanyaren en Bori i Fontestá i en Josep Carner, respectivament per ses boniques composicions *La farga d' aram* i *Epigrames*.

El premi musical el guanyá en Francisco Pujol i Pons per una cansó, que va cantar en Fidel Giró i acompanyá al piano en Pere Cantarell. Aquesta cansó no te pas tota la novetat que fora de desitjar, ni l' aire dols, ni 'l tó escaient de les cansons de la terra.

Guanyaren a més premis els Srs. Miquel Sacrest, nostre company Prudenci Bertrana, Miquel Palol i Francesc Balari; i accèssits, els senyors Piera, Benet, Fontfreda, Busquets, Monsalvatje i Salvador Tots els trevalls d' aquets autors no varen llegirse, els uns per ser prosa i els altres per haber obtingut no més accèssit.—A. V. P.

9 de Setembre de 1902.

DESDE LLORET DE MAR

UNA VETLLADA NOTABLE

La mostra de cultura artística, donada a n' aquesta població am motiu de celebrar-se una vetllada necrológica en llaor del M. I. Sr. Dr. D. Narcis Domènech i Parés, com deia en una correspondencia del nombre pasat, ha sigut un verdader èczit per tots els elements que am sa cooperació ens han ajudat a donar lluiment a dita festa.

Comensá la vetllada á les nou del vespre, presidida per les autoritats civils i eclesiástiques, germandats de St. Sebastiá i St. Roc, tinguent ademés sitials de preferencia la familia del finat, els germans Maristes i alguns respectables sacerdots.

Tots els treballs foren molt aplaudits.

Mossèn Collell ens digué que 'n lloc de vetllada necrológica, nom que s' havia donat a n' el acte acte que celebràvem, més deuria dirse vetllada de gloria, puig a l' ensemps que recordava glories i virtuts passades, marcava una nova fita per a Lloret; demostrá am breus paraules l' amor que tot bon catalá deu a sa aimada mare Catalunya.

Sigui la enhorabona per tot els que han près part en dita vetllada, i sobre tot per l' *Orfeó Lloretenc*, del que no mes oirem paraules d' afecte i encoratjadores. Avant sempre, amants de l' art! i, com vos deia mossèn Collell i mon aimat amic Bonaventura Conill, no permeteu dintre vostra societat cap mena de discordia, que l' unió fa la forsa.—A. V.

9 de Setembre de 1902.

L' ARBRE DE LLORET

ALEGORIA

A LA BONA MEMORIA DEL M. I. SR. DR. D. NARCIS DOMENECH Y PARÉS, PBRE.

*¡Vila de Lloret de Mar,
qué n' has sigut de ditxosa!
Deu va darte un setial
el mes placent de la costa,
va estendre ran de tos peus
catifa d' aygues blavoses,
coroná ton front seré
d' una garlanda de boscos.
Dels teus fills, tot temps honrats,
prou que 'n parla be la Historia:
si tingueres braus marins,*

*no t' ha faltat en bon' hora
qui ab ses virtuts y talent
t' ha vestit les millors joyes.*

*Dintre aqueix verger frescal,
paneret de fruyts y aromes,
va plantarhi un sacerdot
l' abret humil d' una escola.
Lo conreuhava ab gran fè,
y ab sa voluntat resolta
va donarli 'l regadiu*

d' una aygua pura; abundosa.
 Diuhen que 'l lloret no creix
 ni té robusta la soca
 fins que al home que 'l plantá
 ve la dalla y se 'l emporta.
 També avuy tots admirem
 que aquell abret de la escola
 va creixent, quan ha baixat
 ton fill il-lustre á la fossa;
 va creixent y va brotant
 ab un dalit qu' enamora.
 Ja us abruga, lloretenchs,
 sa brancada prodigiosa,
 tots tindreu aqui sopluiix
 baix lo mantell de sa copa

¡Vila de Lloret de Mar,
 te pots tenir per ditxosa!
 de l' arbre que festejem

Girona, 4 de Setembre 1902.

penjan dos fruytes bessones:
 son la ciencia y la virtut,
 les dos filles de la Gloria,
 que com més propet están,
 son mes gentils y gustoses.
 La veritat el nodreix,
 llur sava potent li dóna;
 la fé es la llum celestial
 que l' il-lumina y conforta
 fentli brollá 'ls regalims
 del bàlsam que 'l segle anyora.
 ¡Veniuhi, fills de Lloret,
 veniuhi tots vora l' ombra;
 may volguèu l' arbre mesqui
 que té corcada la soca,
 fugiu de la llibertat
 que llansa á Deu de la escola!
 ¡Sense 'l jou de Jesucrist
 may serán lliures els pobles!

JOSEPH FRANQUET Y SERRA

PARÉNTESIS

En Ma-ka-ko ha perdut l' humor; quan *como descuidado viandante* li tiraven porqueria á sobre, somreia; quan li deien que no sabia escriure, somreia; *pero vino que* allá en la provincia de Tarragona uns quants tocats de l' ala *arrancaron de una caseta de baños una bandera española y después de hecha añicos pusieron encima de ella una inscripción denigrante y canallesca* (axò em recorda aquell senyor que després de pelarli el cap am la maquina del zero, va demanar que li rissessin el cabell,) i ja no somriu, es crema, s' indigna, i mes quan sab que se sospita, qu' els autors ó instigadors del fet, son un advocat, el secretari del ajuntament i un pescador, ó, *cuando menos, patrón de una barca de pescar*. Bona, Ma-ka-ko, aquesta distinció que fa V. l' honra sobramanera; V. es escrupulós fins a la tonteria.

Còpia després, plè de ira santa, dos apartats de *El Liberal* am títuls i tot "Censuras graves" "Hay focos" i axò el posa fòra de sí qui, amb un comentari que hi fa entre mitj, se li escapa; *quien rompió el cántaro que lo pague, quien no es español que reviente*. Renoi, axò es una maledicció de gitano; i què dirán les nacions civilisades?

Emprò no pot posarhi remei; *apesar de sus años, de sus desengaños y de la calma de los años*, al llegir alló de la caseta de baños, sent una cosa qu' el tapa, (serán els focos, no hi ha dubte) que 'l ofega, i se pone nervioso, tan, que pregunta perquè ell no es *potestat eclesiástica, con facultades omnimodas, fiscal y tribunal todo de una pieza de aquellos que sumarían, condenan y ejecutan en treinta minutos*. (Ecstra ràpit). Deu nos en guart, si solament am la ploma fa tans estropicis, què faria am *facultades omnimodas siguent todo de una pieza i en treinta minutos?* Seria questió de no sortir de casa, ó *cuan-do menos emigar. ¡Pompeyana fachenderia!*

Després parla de campanyes de *bisturi y cauterio* i diu que feria i que diria, trassa plans malèfics i cambia de tema, pro no d' estil, gira full i parla *de lo ocurrido en la Barceloneta de Barcelona*. (Tectual).

I ara vagin dient que 'l món es una vall de llágrimes!

ESPIGOLANT. -- CRÓNICA

La revista catalana *Montserrat* ha organitzat son *Primer Concurs de prosa*, en quin se proposen els següents premis:

I. *Un objecte d' art* i cinquanta exemplars de la obra premiada, oferts per la Redacció del *Montserrat* á la millor novel·la catalana.—II. *Un objecte d' art*, ofert pel President de la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat, D. Joan Mon i Bascos, al millor treball en prosa de tema lliure.—III. *Un exemplar* lucrosament enquadernat de la notable obra "Rundayes mallorquines," recullides per M. A. M. Alcover, ofrenda del qui fou primer President de la esmentada Lliga, don Ricart Permanyer, a la millor rondalla original.—IV. *Un objecte d' art*, ofert per D. Albert Rusiñol, Diputat per Barcelona, al millor treball en prosa de tema lliure.—V. *Un treball inédit* del eczimi artista D. Joan Llimona al millor treball en prosa de tema lliure.—VI. *Un objecte d' art*, ofrena de D. Macari Golferichs, al millor treball en prosa inspirat en el llegendari montserratí.—VII. *Un quadro*, original del celebrat pintor catalá D. Lluís Graner, ofert per son autor al millor treball en prosa de tema lliure.

Les composicions deuen enviar-se al Secretari del Jurat, Montessió, 10, principal, avans del dia 1 de Novembre, i en la forma que l' us ha establert per aquesta classe de certámens. L' acte solemne de la distribució de premis s' anunciará oportunament. Les composicions premiades quedarán de propietat de la Revista durant un any. Formarán el Jurat Calificador els Srs. Emili Vilanova, Marián Vayreda, Alecsandre de Riquer, Claudi Planas i Font, Lluís Bartrina i Josep Carner, secretari.

A Santa Perpétua de la Moguda, província de Barcelona, es va cè-

lebrar el 31 del més passat el primer concurs de cançons populars, entre les nòies catalanes siguent president del Jurat en Josep Martorell, donador dels premis que 's concediren en tan important festa.

Els premis consistiren en pessetes de roba, siguent guanyadora del primer Na Magdalena Grau que cantà 199 cançons. Els demés foren concedits a Na Maria Huguet i Na Gracia Vinyals i els accèssits a catorze nòies mes.

Prengueren la paraula els senyors Martorell, Freixas, Manel Folguera, Joan Grau, Vicens Plantada i en Josep Mallofré.

No cal dir que desitjem que sovintegin manifestacions d'aquesta mena, i que l'amor a les nostres hermoses cançons ofeguïn el mal gust, qu'ancara ens avergonyex, de malmetre les orelles dels nostres germans am *fa'des de percal planchà, lunares, cuandu ta conoci* i altres cançons d'assistent filarmònic ò de soldat rebaxat de ranxo.

Sembla que 'ls nostres Gegants no volen anar al concurs de Barcelona a lluir el *garbo*. Es que son gent pacífica i no 's volen comprometre. Ben fet.

S'ha constituït en nostra ciutat la societat "Círculo Artístico", quina junta directiva la formen: N' Anicet Ibràn, president; N' Adolf Grau, vis-president; En Xavier Montsalvatje, tresorer; En Rafel Corominas, comptador; En Frederic Dalmau, bibliotecari; En Ricart Massot, secretari, i En Josep Garcia, Vis-secretari.

Se 'ns ha assegurat que la esmentada associació tenia l'intent de prescindir de calsevulga ideia política; però ja deu compendre que axò no es lo matex que demostrar amor a la terra i procurar fer pàtria, anc qu'indirectament i com a cosa connatural a l'art.

Avant i que no 's trobin pas dificultats en tan lloable empresa.

A Falset (Tarragona) se celebrà el 8 del passat més la festa dels Jocs Florals, assistinhi nombrosa concurrència. Guanyà la Flor natural en Jaume Boloix i Canela, per sa poesia "Josephina".

Hem tingut la satisfacció de visitar fa pocs dies la Vila de Cassà de la Selvá i admirar els avensos que l'art ha fet en aquella important població, mercès sobre tot al entusiasta Mossèn Garcia, il·lustrat director de "L' Orfeó de Cassà" i al propietari Vall-llobera que per aquesta societat ha fet veritables sacrificis.

Els objectes qu'adornen el local de l'esmentat Orfeó, son de gust i delicadesa i cridaren l'atenció nostra. Hi ha: un parell de llànties, constant cada una d'una corona grossa, altre més petita que la principal i un' altra ancor mes petita qu'aquesta col·locada la mitjana sobre la grossa i la mes petita sobre la mitjana, formant en conjunt un ben trovat símbol del' Art, la Religió i la Pàtria. El projecte es de D. Feliu d'Azua, arquitecte, i la ecxecució del entusiasta propietari D. Josep M. de Trinxeria; les escuts dels barons de la fama, per en F. Camplà de nostra ciutat; dos estandarts, d'estil modern, tirant un xic a l'estil de

n' Riquer, pintats am conexement i bon gust pel Germà Blay de les Escoles Cristianes; varis medallons, obra de 'n F. Camplà i Josep M. Pàges Roca jove que promet i que marxa a Paris a perfeccionar sos estudis.

Sabem que s' està preparant per a la paret del fons de la sala de sessions un gros cuadro alegòric, original d' en Riquer.

Donem la enhorabona als intel·lectuals de Cassà, qu' han sabut fomentar en la població els sentiments nobles i quins esforços no son pas gens inútils com ho demostren les concorregudes vellades literari-musicals, i 'l centenar d' individus que componen actualment l' ovirador "Orfeó Catalunya" de Cassà.

En Juli Delpont ha enviat a la nostra redacció, amb atenta endresa, un volum de *Flors Roselloneses* del que parlàrem en el darrer nombre.

En la correspondència de Lloret del nombre prop-passat, allà ont se diu: Sto. Domingo (Cuba) deu dir-se: illa de St. Domingo. Ens perdonin els llegidors aquesta errada, deguda a la precipitació am que s' escrigué aquella correspondència.

Axis metex, deu corretjirse en la poesia *Las Salines*, del metex nombre, la ratlla que diu: *Hont bé s' estarà etc.*, en aquet sentit: *Hont bé s' estari etc.*

En el nombre anterior a n' aquet, en el treball la *Sagala* plana 234, abans de—*Pas si no 'm doneu un cortu*, hi manca,—*Bueno*, conta m' ho tot, maca.

De la Catedral Basílica de nostra ciutat, se enviarán a la exposició d' Art antic que tindrà lloc a Barcelona dintre breus dies els següents objectes:

El notable tapís *La Creació*; la renomnada estatua dita de *Carlemany*; tres bonics frontis del segle XIII; les dues cèlebres creus de l' àltar major axis com la caixa del metex altar; tres taules de forsa mèrit i sis ermosos tapissos de l' època del Renaxement.

Aquets objectes formarán colecció amb els remesos per les diòcesis de Tarragona i Lleida, i amb els altres que han de remetre de les catedrals de Vich i Manresa.

VIDA

PUBLICACIÓ QUINZENAL
DE LITERATURA I ART

Sortirà el 15 i 30 de cada mes.

Preu de subscripció. Mitj any, 2'50 Pts. Se paga per avensat

NÚMERO SOLT 20 CENTIMS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: CLAVERIA 8